

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

Державна судова
адміністрація України

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров’я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність із Конституцією України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Мною, у зв’язку із здійсненням на підставі статей 13 та 19-1 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України, виконанням функцій національного превентивного механізму відповідно до

Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, виявлено грубі порушення прав людини на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Сарненського районного суду Рівненської області.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Під час здійснення відвідування 09.08.2023 Сарненського районного суду Рівненської області, як місця несвободи, для виконання функцій національного превентивного механізму встановлено, що у порушення вимог пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН) у районному суді на дві зали судових засідань для розгляду кримінальних справ передбачено лише дві камери для розміщення підсудних (засуджених), що не забезпечує роздільного тримання чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою. В порушення вимог пункту 8.2.2 ДБН в камерах для підсудних (засуджених) та приміщенні конвою відсутня працююча механічна система вентиляції, що не забезпечує належної циркуляції повітря в приміщенні.

У порушення вимог пункту 6.3 ДБН у приміщенні для підсудних (засуджених) та конвою не обладнано кімнати для конфіденційного спілкування адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію права останніх на конфіденційне побачення. Через відсутність приміщення для ознайомлення з матеріалами справи, відвідувачі ознайомлюються з ними у приміщенні канцелярії, до якого не мають доступ підсудні (засуджені), які тримаються під вартою, що унеможливорює реалізацію їх права на захист.

При вході до будівлі обладнано пандус. У порушення вимог Державних будівельних норм «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН) В.2.2-17 та В.2.2-9 поздовжній ухил шляху руху по цьому пандусу для осіб з інвалідністю та інших

маломобільних груп населення перевищує 5 %. Крім того, шлях руху пандусу загороджений кущами.

У приміщенні суду не забезпечено умови для участі в судових засіданнях маломобільних груп населення, що порушує вимоги пункту 6.1.5 ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення». Зокрема через відсутність внутрішніх пандусів та ліфту, особи з обмеженими можливостями не мають доступ до приміщень суду, які розташовані на другому поверсі. Санітарний вузол суду не пристосований для користування ними особами з інвалідністю, у зв'язку з відсутністю у них поручнів.

У порушення пункту 7.2.20 ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», початок сходів та пандусу не позначений тактильними (рифленими) та контрастно забарвленими попереджувальними смугами, що розташовуються перпендикулярно до напрямку руху перед сходами.

У порушення пункту 6.3.2.2 ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», поручні пандуса не мають контрастного маркування.

В порушення вимог Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68, в приміщенні суду не забезпечено ізольованого маршруту конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до залів судових засідань.

У приміщенні конвою не обладнано санвузла. З цієї причини підсудні (засуджені) під наглядом працівників конвою вимушені користуватися загальним санвузлом на дві туалетні кабінки, який розміщений у вестибюлі суду, та передбачений для працівників суду та відвідувачів. Така ситуація несе небезпеку для підсудних (засуджених), а також для працівників суду та відвідувачів.

Також в порушення вимог пункту 7.2.6 ДБН та Правил пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, приміщення суду не обладнані автоматичною пожежною сигналізацією.

Зокрема, в залах судових засідань виявлено вогнегасники, які вчасно не пройшли технічне обслуговування.

У будівлі, де розташований суд, відсутнє облаштоване бомбосховище. Тому працівники та відвідувачі використовують для таких потреб укриття, що розміщені у інших будівлях.

Виявлені порушення безпосередньо впливають на додержання прав і свобод людини і громадянина, закріплених у статті 25 Загальної декларації прав людини, статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод,

статтей 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статтях 21, 28, 59 Конституції України.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, обумовлених діями або бездіяльністю службових (посадових) осіб Державної судової адміністрації України та працівників Сарненського районного суду, а також приймаючи до уваги те, що:

відповідно статті 151 Закону України “Про судоустрій і статус суддів”, пункту 2 Положення про Державну судову адміністрацію України, затвердженого Рішенням Вищої ради правосуддя № 141/0/15-19 від 17.01.2019, Державна судова адміністрація України здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади з метою створення належних умов функціонування судів і діяльності суддів,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини”,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема щодо:

1.1. Обладнання необхідною кількістю камер для підсудних (засуджених) з розрахунку 3 камери на 1 залу судових засідань для розгляду кримінальних справ та санвузлом у приміщенні для конвою.

1.2. Забезпечення ізольованого маршруту конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до залу судових засідань.

1.3. Облаштування кімнати для роботи адвоката з підсудним (засудженим) та ознайомлення з матеріалами справи.

1.4. Забезпечення механічною вентиляцією приміщення конвою та підсудних (засуджених).

1.5. Обладнання приміщення суду автоматичною пожежною сигналізацією.

1.6. Проведення технічного переоснащення приміщень суду з урахуванням потреб маломобільних груп населення відповідно до вимог ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення».

1.7. Облаштування в Суді укриття відповідно до вимог законодавства у сфері цивільного захисту населення.

2. Вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законодавством відповідальності.

3. Про результати розгляду подання та вжиті заходи у місячний строк повідомити Уповноваженого.

Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а

також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльності Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: звіт за результатами відвідування Сарненського районного суду на 9 арк.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Українець Тетяна 068 992 58 58

